

„**W**ierzę, że w tym szczególnym dla nas wszystkich czasie, kiedy razem pokonujemy epidemię, wspólna lektura klasyki polskiej literatury jeszcze silniej nas zjednoczy, przynosząc wiele czytelniczej satysfakcji i ponownie łącząc w przekonaniu o doniosłości dzieł naszych największych pisarzy ”

Prezydent RP

Andrzej Duda

Balladina

Tragedya

w 5 aktach.

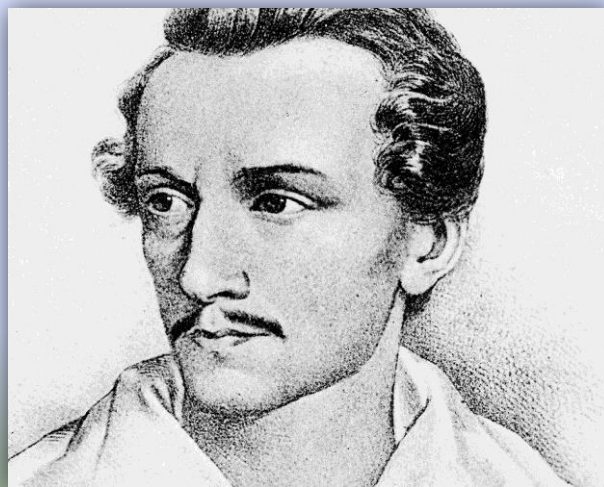
Juliusz Słowacki

żył w latach 1809-1849. Był lirykiem, epikiem

i dramaturgiem. Po ukończeniu studiów prawniczych w Wilnie wyjechał do Warszawy i pracował jako urzędnik. Debiutował bezimiennie powieścią poetycką *Hugo*, a rozgłos zdobył wierszami powstańczymi: *Oda do wolności*, *Hymn („Bogarodzico!, Dziewico!”)*, *Kulik*. Jako kurier Rządu Narodowego opuścił powstańczą Warszawę w 1831 roku i wyjechał do Londynu.

Stamtąd przeniósł się do Paryża, gdzie wydał powieści poetyckie *Mnich*, *Jan Bielecki* i inne oraz dramaty *Mindowe*, *Maria Stuart*. W latach 1832-1836 poeta przebywał w Szwajcarii. Anonimowo ogłosił dramat *Kordian*, w którym odniósł się do spraw bliskich narodowi. W tym czasie powstał poemat *W Szwajcarii*. W 1836 roku udał się w roczną podróż na Wschód, która zaowocowała nowymi utworami, między innymi poematem dygresyjnym *Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu*, wierszem *Hymn*.

Po powrocie Słowacki osiadł na stałe w Paryżu. Tu napisał *Balladyne*, *Lillę Wenedę*, *Mazepę* i poemat dygresyjny *Beniowski*. Z tego okresu pochodzą sławne wiersze: *Testament mój*, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*. W 1848 roku wyruszył na pomoc powstańcom wielkopolskim, mimo że ciężko chorował na gruźlicę. Prochy poety sprowadzono na Wawel w 1927 roku.

Czy walka o słuszne idee jest warta morderstwa?

Balladyna Juliusza Słowackiego to opowieść o przejęciu władzy w obliczu końca świata. Świata, w którym jest zbyt późno na zaprowadzenie nowego porządku. To także opowieść o bliskości świata natury, który współcześnie upomina się o swoje pierwotne prawa mocniej niż kiedykolwiek wcześniej. To wreszcie opowieść o świecie kobiet, który doszedł do głosu w epoce, w której na wszystko jest już zbyt późno.

W skromnej chatce mieszka uboga wdowa wraz ze swymi dwiema pięknymi córkami: Aliną i Balladyną. Pierwsza z nich jest łagodna i kochająca, druga to egoistka, pragnąca bogactwa i władzy. Okazja do ich zdobycia nadarza się dla Balladyny wraz z nadejściem wiosny, kiedy budzi się wróżka Goplana, pani pobliskiego jeziora Gopło. Jest ona zakochana w Grabcu, a ten z kolei spotyka się z Balladyną. Aby temu zapobiec Goplana wysyła do chaty wdowy księcia Kirkora. Ten zamierza ożenić się z jedną z dziewczyn. Wdowa proponuje malinowy konkurs - która przyniesie pierwsza dzban malin, ta zostanie żoną Kirkora. Balladyna, wiedząc, że nie zwycięży, zabija swoją siostrę. Odbywa się huczne wesele i Balladyna zostaje żoną Kirkora i panią na jego zamku. Zabiera ze sobą matkę, ale szybko zaczyna ją ukrywać przed ludźmi, bo wstydzi się swojego chłopskiego pochodzenia. Podaje się za osobę z królewskiego rodu. Kiedy Kirkor wyrusza na wojnę, Balladyna przemyśliwa, jak pozbyć się męża i zasiąść na tronie. Wybiera jednego z rycerzy, von Kostryna, którego w sobie rozkochuje, a potem namawia, by pomógł jej zgładzić Kirkora. Potem, posługując się trucizną, pozbywa się także von Kostryna.

W końcu Balladyna zasiada na tronie. Jako prawowita królowa zaczyna odbywać sądy nad swoimi poddanymi i wydaje za każdym razem wyrok śmierci:

- na mordercę von Kostryna (czyli na siebie),
- na mordercę pięknej Aliny (czyli na siebie),
- na wyrodną córkę, która źle obchodziła się z matką (czyli na siebie).

Po wydaniu ostatniego wyroku z nieba pada piorun i razi Balladynę, która ginie.

Balladyna to dramat o funkcjonowaniu na świecie dobra i zła. Bohaterki zostały opisane na zasadzie kontrastu:

Alina to uosobienie dobra, Balladyna - zła.

W świecie utworu zło zwycięża nad dobrem.

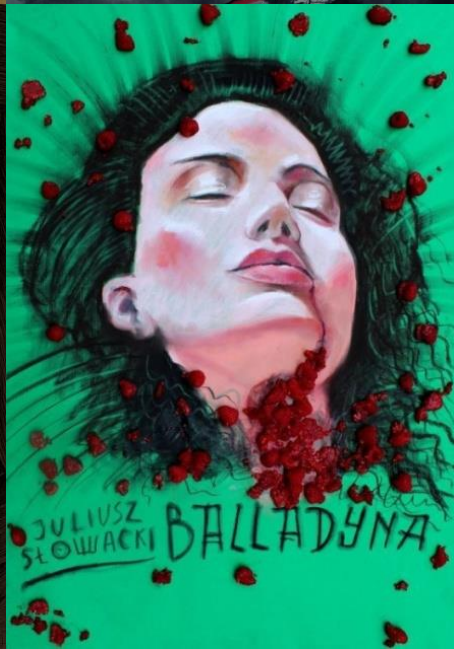
Alina ginie, żoną Kirkora, księżną zostaje okrutna Balladyna.

Ginie także jej mąż, szlachetny Kirkor, który chce zwrócić Pustelnikowi (a w rzeczywistości prawowitemu królowi Popielowi) koronę - symbol władzy.

Dopiero w ostatniej scenie dobro odzyskuje władzę.

Ciekawiej o „Balladynie”...

„Balladyna”, tragedia w pięciu aktach autorstwa Juliusza Słowackiego.

Stupięćdziesięciostronicowy dramat ukazujący, jak bardzo żądza władzy, lenistwo i wahania nastrojów mogą wpłynąć na postępowanie człowieka.

Wdowa - matka córek (Aliny i Balladyny), swoją bezgraniczną miłość do córek pokazała, gdy stając przed sądem, skarżyła się na swoją latorośl, lecz nawet na torturach nie wyznała jej imienia. Wtedy też zginęła. Jej imię nie jest nam znane.

Balladyna - uosobienie zła, seryjny zabójca, który nie cofnie się przed niczym, by przejąć władzę, żona Kirkora, kochanka Kostryna, córka Wdowy (matki córek), siostra Aliny. Leniwa, acz ambitna i inteligentna. Uważała, że zasługuje na więcej niż wieśniaczy żywot.

Alina - uosobienie dobra, córka Wdowy, siostra Balladyny. Nawet po śmierci jej niebiańska uroda podbijała serca mężczyzn, Filon pośmiertnie uznał ją za panią swego serca. Zabita przez Balladynę, która chciała wyręczyć ją w niesieniu dzbana malin, a usłyszawszy sprzeciw postanowiła wyręczyć jej duszę w niesieniu ciała.

Pustelnik - zrzucony z tronu Popiel III, zabity z polecenia Balladyny.

Kirkor - mąż Balladyny, król zamku, świetny wojownik, idealny władca, zabity z rąk Kostryna na polecenie Balladyny.

Kostryn - znany również jako von Kostryn. Kochanek Balladyny, sługa Kirkora, a zarazem jego zabójca.

Zabity przez Balladynę.

Grabiec - ukochany Goplany, kochanek Balladyny za czasów jej wieśniaczego życia, syn organisty, zabity z rąk Kostryna.

Filon - obłąkany mieszkaniec lasu, zakochany w zabitej Alinie.

Gralon - znany także jako Graalon; rycerz Kirkora, posłaniec ze skrzynią, zabity z rąk Balladyny.

Goplana - pani jeziora Gopło, zakochana w Grabcu, paradoksalnie winowajczyni całej tragedii. Przez ślepą miłość do Grabca, za pomocą Skierki i Chochlika, rozkochała Kirkora w obu córkach wdowy (nieprecyzyjny rozkaz), czego skutkiem było zabójstwo Aliny przez Balladynę i dalszy ciąg niefortunnych zdarzeń.

Chochlik - postać fantastyczna, wykonujący rozkazy sługa Goplany.

Skierka - postać fantastyczna, wykonujący rozkazy sługa Goplany.

teatr mały

JULIUSZ SŁOWACKI

BALLADYNA

Reżyseria: Mariusz Piławski
 Scenopis: Agnieszka Izydorczyk
 Współscenopis: Kajetan Kreutz Majewski
 Współscenopis: Katarzyna Piłchowska, Jan Jakubowski, Marek Kobańkowski, Witold Łuczarski, Monika Olszewska-Sulejewicz
 Muzyka: Michał Izydorczyk

Występuje: Loretta Cichowicz, Magdalena Drewnowska, Ewelina Kudeń - Nowosielska, Katarzyna Piłchowska - Jan Jakubowski, Marek Kobańkowski, Witold Łuczarski, Konrad Michałak, Marek Lipski, Marek A. Gwoździński

BENEFICJARIUSZ: MAREK KOBĄNKOWSKI I AGNIESZKA IZYDORCZYK
 PREMIERA 17 PAŹDZIERNIKA 2014
www.teatr-maly.pl

BALLADYNA

Juliusz Słowacki

Dyrektor Naczelny i Artystyczny: BOGUSŁAW SEMOTIUK

Reżyseria: JAN MACHULSKI
 B. SEMOTIUK

Kostiumy: ZOFIA de INES
 Scenografia: B. SEMOTIUK
 muzyka: RENATA PRZEMEK

PREMIERA 25 marca 2006

NOWY TEATR

60 lat

TEATR MAŁY

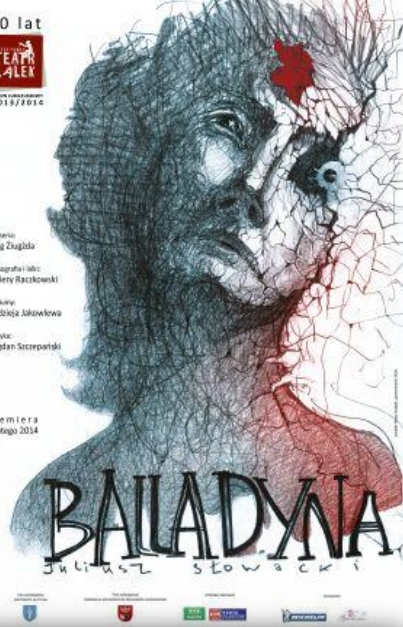
PREMIERA 1 lutego 2014

reżyseria: Oleg Złagoda
 scenografia: Walerij Raczkowski
 kostiumy: Natalka Jankowowa
 muzyka: Bogdan Szczepanicki

Premiera 1 lutego 2014

BALLADYNA

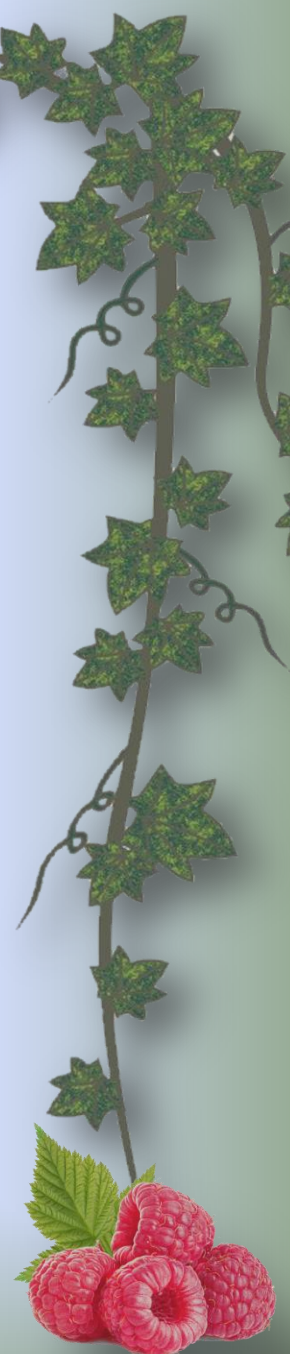
Juliusz Słowacki

JULIUSZ SŁOWACKI

BALLADYNA

PREMIERA 11 GRUDNIA 2009

Jan Matejko interpretuje „Balladynę” ...

Najwybitniejszy i najbardziej znany polski malarz był wielkim miłośnikiem historii i ponoć czytywał niemal wyłącznie książki historyczne. Jego ulubionym dziełem były "Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae" ("Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego"), w których znajdował liczne inspiracje do swoich monumentalnych dzieł. Jak każdy kulturalny człowiek znał także twórczość najwybitniejszych przedstawicieli tzw. literatury pięknej, a wśród nich Juliusza Słowackiego.

Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Stanisław Tarnawski zanotował, że kiedyś usłyszał od mistrza Matejki oryginalną interpretację "Balladyny". W dramacie tym twórca "Bitwy pod Grunwaldem" dopatrywał się zaszyfrowanej historii Polski.

"Dwie siostry chowane razem w chacie, to początki niewykształconego jeszcze społeczeństwa; dziewczyna olśniona blaskiem rycerza i pożądaną jego dostatków (...) to wyrabiająca się ze społeczeństwa szlachta, rycerstwo. Zabójstwo Aliny wyobrażałoby ucisk ludu wiejskiego; korona na głowie Grabca, przypadkowość i często nietrafność elekcji. Filon zakochany w umarłej Alinie - sentymentalne rozczulanie się nad cudem. Sąd, jaki wydaje Balladyna na samą siebie, to ten rachunek sumienia i postanowienie poprawy, jakim wyrazem był Trzeci Maj; a piorun, który ją zaraz potem zabija to drugi i trzeci rozbiór".

BALLADYNA

Juliusz Słowacki

występują: Iłona Bartosińska,
Małgorzata Flegel, Iolanta Jackowska,
Benta Olga Kowalyka, Gabriela Sarnecka,
Ewa Sonnenburg, Ewa Tucholska,
Kinga Zabokrzyczka, Ireneusz Czop,
Mirostawa Henke, Andrzej Jakubas,
Ireneusz Kaskiewicz, Janusz Kubicki,
Jacek Kuczak, Artur Majewski,
Grzegorz Pawlak, Redosław Popiominowski,
Jan Wojciech Poradowski, Marcin Szumowski,
Zbigniew Szczepiński, Michał Szeuczyk

reżyseria Wojciech Adamczyk
scenografia Wojciech Jankowiak
kostiumy Marta Hubka, muzyka Andrzej Żarycki

Premiera marzec 1998

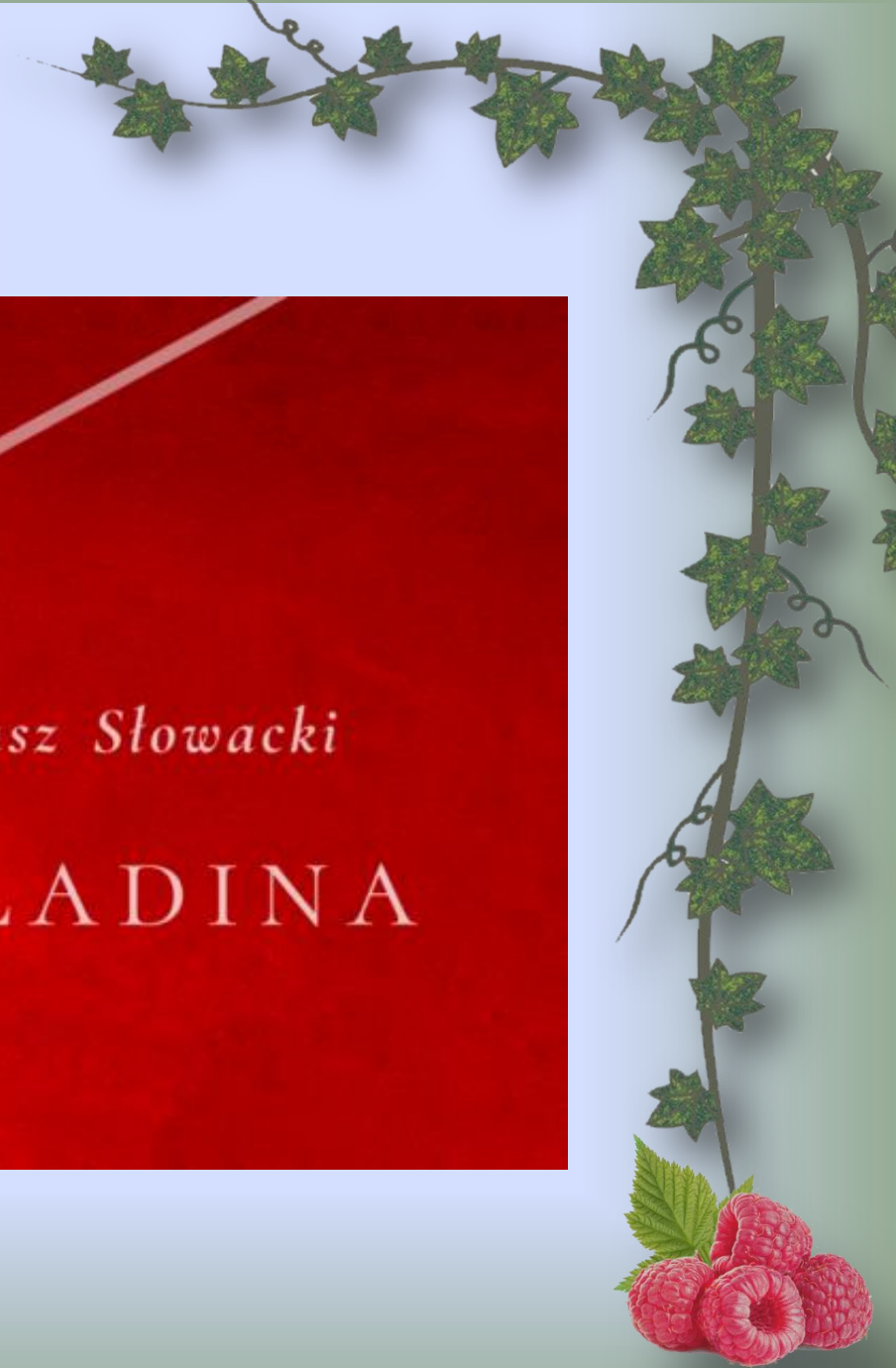

Juliusz Słowacki

BALADINA

NARODOWE CZYTANIE

Honorowy Patronat Pary Prezydenckiej

MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
IM. ADAMA ASNYKA
W TRZEBINI

